

Landsbyggsnytt

Landsbyggsnämnden
Örebro kommun

#2
2021

Hur tänker sexorna inför höstens byte av skola?

Matilda och butiken. Christer och äpplena. Anna och korna.
Landsbygdsprisvinnarnas pandemisatsning. Mer Örebroprat.
Projekt i Odensbacken, Hjälmmaren och på Vinön.

Låt ljuset inge oss hopp om andra tider

Vi vet inte om det kommer att bli som innan pandemin, det återstår att se. Men nu vill vi ha hopp och tro om att kunna umgås på marknader, sommarbuskis och fotboll igen. Vaccineringen rör på sig och så smått öppnar samhället. Men självklart måste vi fortsätta att vara försiktiga så att inte smittspridningen tar ny fart under sommarhalvåret.

Det här sommarnumret har, som ni kommer att märka, temat: Ung på landsbygden. Vi kommer att få höra röster från hela kommunen om hur det är att vara ung på vår landsbygd och bland annat stå inför valet om att byta skola. Något jag själv har varit med om när jag lämnade Ervallas skola för att gå högstadiet i Lillån och då få nya kompisar från Lillån- och Hovstaområdet. En lite småpirrig känsla som blev ett perfekt steg innan gymnasietiden stod för dörren och man tog länsbussen in till stan.

Ni kommer också i detta sommarnummer se att trots en pågående pandemi fortsätter mycket vardagligt runt om oss att ske, sådant vi gärna tar för givet. Företagen kämpar

på, föreningslivet ställer inte in utan ställer om och vi upptäcker mer och mer det som finns nära och är lokalt producerat. Vi lär oss att ta vara på naturen omkring oss och finner en annan ro med ”hemester”. Det gäller att inte bli hemmablind, utan i stället se allt vackert som finns lokalt och att upptäcka det – det är som balsam för själen.

Så fort Landsbygdsnämnden återupptar fysiska möten kommer vi så klart att meddela er alla, tills dess kör vi vidare med digitala sammanträden och medborgardialoger. Framtiden kommer säkert visa sig vara en blandning av både ”sött och salt”. Alltså både fysiska och digitala träffar för att så många som möjligt ska kunna medverka och göra sin röst hörd.

Njut nu av en underbar svensk sommar som ligger alldeles orörd framför dig. ■

Per-Åke Sörman,
ordförande
Landsbygdsnämnden

Foto: Andreas Lundgren

Tre saker att se fram mot:

Sommarbad

Ett riktigt svalkande dopp efter en varm dag i trädgården där svetten formligen lämnar kroppen i samma veva som du bryter vattenlinjen.

Sommarsevärdheter

Att fortsätta besöka lokala sevärdheter i kommunen. Sommarsevärdheter som är värda att vänta på och väl där svalka sig med en glass i skuggan.

Sommarkvällar hemma

De svala grillkvällarna på altanen med goda lokala råvaror samtidigt som det är alldeles lugnt och tyst i byn när solnedgången bryter horisonten i väster.

Om Landsbygdsnytt

Landsbygdsnytt är en informationstidning som ges ut av Landsbygdsnämnden i Örebro kommun. Syftet är att vara en kanal för information från kommunen som berör landsbygderna i Örebro kommun.

Tidningen är också ett sätt att informera om Landsbygdsnämndens och landsbygdenhetens strategiska arbete med landsbygdsfrågor, upplysa om tillgängliga bidrag för landsbygdsutveckling och berätta positiva och inspirerande historier från vår landsbygd.

Det är inte möjligt att annonsera i tidningen och vi skriver heller inte artiklar som kan tolkas som reklam eller favorisering av till exempel företag.

Tidigare utgåvor av Landsbygdsnytt finns att läsa i pdf-format på orebro.se/landsbygdsutveckling ■

Landsbygdsnytt #2 2021

Ansvarig utgivare: Lena Norrström, 019-21 20 42

Distribution: PostNord, 0771-33 33 10

Nästa nummer kommer i september 2021.

Har du synpunkter eller tips? Kontakta oss: landsbygdsnytt@orebro.se

clearberry
kommunikation & media

Produktion: Clearberry AB

info@clearberry.se

Text och foto: Maria Eremo

Text och form: Anders Jakobson

Över 190 sorter i äppelträdgården

I Hidingsta ligger en stor äppelträdgård som sedan 2004 ägs och drivs av föreningen Carl Strömbergs äppelträdgård.

Gården ägdes tidigare av Carl Strömberg och det är efter honom trädgården och föreningen har fått sitt namn. Här finns ett hundratal äppelträd med över 190 olika äppelsorter. Av dessa är i dagsläget 40 till 50 stycken sortbestämda.

– Carl bodde här 1950-1995 och byggde upp trädgården. Han ympade in 800-1000 sorter och lät det sedan bara växa, berättar Christer Sandberg, en av de 40 andelsägarna.

Carl var inget vidare på underhåll, men att kunskapen om äpplen var stor kan Christer och de andra medlemmarna se.

– När vi köpte gården av Carls efterträdare var den helt igenväxt. Då var vi 30 personer som bildade förening och förvärvade fastigheten med tillhörande mark på drygt 2000 kvadratmeter.

Christers brinnande intresse för äpplen har varit med honom länge som medlem i Sveriges pomologiska sällskap och det var i ett reportage i Nerikes Allehanda i mitten av 90-talet som han upptäckte trädgården.

– Det fanns en tanke om att klonarkivet skulle ligga här långt innan vi förvärvade fastigheten, men till slut föll det valet på Alntorps Ö i Nora. Planen var att vår förening skulle äga stället i sex-sju år för att bestämma alla äppelsorter. Men det har varit så pass svårt att vi fortfarande äger trädgården, säger Christer och skrattar.

Det är ett ständigt pågående detektivarbete och många av sorterna vet de ännu inte vilka de är. Ungefär 20 till 30 procent har man ändå en hypotes om.

– Ett äpple har 26 olika variabler, som till exempel form, grundfärg, skaftets form och kärnhusets utseende, att ta hänsyn till för att kunna sortbestämma det. Varje höst samlar vi in äpplen, fotar och registrerar dem. Utan att alltid veta vilken sort det är.

I dag finns cirka 4-500 svenska bestämda sorter. I hela världen är siffran över 10 000.

– Det stod 123 träd här när vi köpte marken och alltså flera sorter på varje träd. Upp emot 40 stycken på några av dem. Då förstår man att det här tar tid.

Carl Strömbergs äppelträdgård är en ekonomisk förening och andelsägarna är både privatpersoner, Almby-Norrbyås hembygdsförening och Hushållningssällskapet i Norrbyås-Gällersta.

– Vi behöver fler medlemmar och gärna yngre personer som hjälper till att ta vara på frukten, beskär träd, klipper gräs och fortsätter artbestämma äpplena.

Christers fru Kathe Dahlbom är också andelsägare och engagerad.

– Vi är väldigt rädda om trädgården och alla träd. Det är absolut inte fri

Kathe Dahlbom och Christer Sandberg i föreningen Carl Strömbergs äppelträdgård.

tillgång att hämta frukt, inte ens för våra medlemmar. Vi är många som jobbar här, det är absolut inte bara Christer och jag, förtydligar hon.

Kathe berättar att de är en kinkig förening, men att om man är beredd på att vara med och jobba får man gärna bli medlem.

– Det är ett kolossalt ideellt arbete, säger hon.

– Många av andelsägarna visste inget om äpplen, men blev fascinerade av historien om Carl Strömberg och valde att bli medlemmar. Det är en fin gemenskap i föreningen och vårt mål är att fortsätta och orka så länge vi kan. Vi har inget slutgiltigt mål, även om vi ständigt diskuterar det. Vi kämpar på, säger Christer. ■

Lantbrukare Anna har aldrig ångrat sitt val

Anna Käll är uppvuxen på gården i Torpa, Ervalla. I dag titulerar hon sig mjölkproducent och driver Källs i Åkersta AB. Jobbet är en livsstil hon älskar.

Gården har funnits i familjen sedan 1980 och Anna Käll var den av fyra syskon som ville ta över. Efter utbildningar på Kvinnersta och Alnarp arbetade hon åtta år som rådgivare och säljare inom lantbruk innan hon landade på gården.

– Jag har alltid tänkt att jag ville bli veterinär, men ju äldre jag blev desto mer inriktad blev jag på att ta över, säger Anna som gjorde just det 2008.

Hon har fullt ansvar för de 70 korna. Maken Marcus Käll sköter entreprenadbiten inom företaget. 2010 byggde de en ny ladugård och nästa satsning är en ny lagerhall.

– Det handlar alltid om väldigt stora summor när man ska investera inom lantbruk, det krävs mycket kapital. Det är absolut tufft ekonomiskt och det gäller att ha bra balans. Det går ändå bra för oss och jag tycker att det är viktigt att våga säga det. Vi kan ta ut okej lön.

I dagsläget har de inga anställda på gården, däremot tar de in hjälp på timmar och lejer bort vissa bitar.

– Barnen börjar också bli större och de två äldsta kan vara med och hjälpa till mer.

Det är främst mjölkproduktionen som tar mycket tid i anspråk. Men även de 200 hektaren med odling, bland annat vall, spannmål och åkerbönor kräver sitt.

– Vi odlar främst till eget bruk, men säljer även en del.

Gården är ekologisk vilket innebär en hel del hårda krav på både djurhållning och växtodling, något som ändå känns självklart för Anna.

– Allt hänger ändå ihop. Om vi skulle tjäna mer på det vi producerar skulle vi kunna investera mer och förbättra för djuren. Men då gäller det att konsumenten är beredd att betala för maten. Så ser det inte riktigt ut i dag.

Att vara lantbrukare är att arbeta mycket och att ha jour nästintill jämt. Under vinterhalvåret arbetar Anna cirka åtta till tio timmar per dag plus tre av fyra helger. När det är säsong kan det bli runt 15 timmar per dygn.

– Det är ju en livsstil. Vi har mjölkrobot och det gör visserligen att vi blir mer flexibla, men den innebär även att du alltid har jour eftersom den måste gå utan avbrott. Mjölkar du morgon och kväll vet du däremot när du är klar.

En mjölkrobot är en maskin som korna går in i för att bli mjölkade cirka två och en halv gång per dygn.

– Den har vi haft sedan 2010 och visst blev det skillnad. Fördelarna överväger och tekniken blir dessutom bättre och bättre.

Korna i ladugården kan själva välja att få sig life massage när de känner för det. Dessutom blir de rengjorda under tiden.

Anna berättar att det blir ett mer personligt band till vissa av korna, lite beroende på hur sociala de är. Hur den unga kalven 0915 blir återstår att se.

En vecka på vintern och en vecka under sommaren försöker familjen vara helt lediga. Då är det svårt att vara hemma och i stället reser man bort för att kunna koppla av.

– Det går ganska bra om vi inte är på hemmaplan, säger Anna och skrattar.

Även om lantbrukare är en tuff livsstil tycker Anna att det är både roligt och inspirerande.

– Det är ett privilegium att få arbeta med levande varelser. Baksidan är väl att du blir bunden och att du har ansvar för djur, de måste alltid må bra.

Anna är rätt trött på debatten i media och hon vet att de allra flesta lantbrukare gör så gott de kan.

– Det pratas till exempel väldigt sällan om kretsloppet, att kor är en del av det. Vi lantbrukare behövs för att människor ska ha något att äta, för våra öppna landskap och den biologiska mångfalden. Betande djur är viktigt. Jag håller med om att vi kan äta mindre kött, men att det kött vi faktiskt äter alltid ska vara svenskt. Utländskt kött bidrar inte till din fina utsikt vid sommarstugan.

En viktig del är hotet från antibiotikaresistenta bakterier och att svenska djur är betydligt friskare än utländska, menar Anna.

– Det borde ligga i hela världens intresse att inte använda antibiotika i onödan. Vi vill ju inte att den ska sluta fungera utan kunna användas på rätt saker, inte i förebyggande syfte för att hålla djuren friska.

Där ligger utmaningen. Dels att få opinionen att vända och dels att få det stabilt ekonomiskt.

Hon har dock aldrig ångrat sitt val och vet att alla yrken ibland känns riktigt jobbiga.

– Det är inte alla som trivs så bra med sitt jobb som jag gör. Jag kan verkligen ta in situationen och uppskatta miljön jag befinner mig i. Jag har ett fantastiskt jobb. ■

Det är dags att ge kalvarna mjölk och Anna Käll förbereder deras måltid.

Anna Käll

Bor: Torp, Ervalla

Född: 1976

Familjen: Maken Marcus och barnen Gustav, Ludvig, Alfred och Ester.

Driver: Källs i Åkersta AB

Landsbygdens sjätteklassare byter skolor i höst

I höst börjar sjätteklassarna i bland annat Glanshammar, Ervalla och Garphyttan sjuan inne i Örebro. Nu är det sommarlov, men hur gick tankarna några veckor innan skolavslutningen?

I Glanshammar splittras sexorna och de fem vi träffar kommer att gå på Engelbrekt, Gumaelius och Lillån. Alla är inte nöjda med sina placeringar, men känner ändå spänning inför hösten.

– Det känns både bra och dåligt. Bra med ny miljö och nya kompisar, dåligt att man kommer sakna de kompisar man har här, säger Agnes Freed.

Axelina Lyly har fått plats i Lillån och är inte nöjd eftersom det bland annat blir mycket krångligare med bussresorna.

– Det blir ju helt nytt att åka in till stan varje dag. Men, kul att Dollarstore och Max ligger nära, säger hon.

Att bo på landet är lugnt tycker August Molin som börjar på Engelbrekt i höst.

– Visst är det skönt att ha nära nu, men det ska bli kul med nya miljöer. Att det blir mer bussåkande känns ändå helt okej, säger han.

Högstadiet känns just nu roliga och läskiga på samma gång, men fördelarna finns där. Så även nackdelarna.

– Jag kommer inte att få gå kvar med lillbrorsan, då kan jag inte skydda honom längre, säger Rasmus Ericzon.

– Det blir längre skoldagar och mindre fritid, men jag kommer kunna gå till Gumaelius från Resecentrum. Det är bra, säger Isak Olsson.

Ingen av dem har fått hälsa på sin nya skola på grund av covid-19, men att det finns kemisalar och att skolorna är större lockar.

– Det är skönt här på landet med mycket natur, jag gillar det. Men skulle jag kunna välja att gå på högstadiet här i Glanshammar skulle jag ändå inte göra det, säger Isak.

– Det skulle vi, fyller Agnes och Axelina i.

Oavsett placering – det ska bli kul att börja sjuan!

Axelina Lyly, August Molin, Rasmus Ericzon, Isak Olsson och Agnes Freed kommer att hamna på olika högstadieskolor i Örebro men ser fram mot sjuan i alla fall.

Sexorna i Ervalla kommer alla att börja på Lillåns skola till höstterminen. Det innebär längre bussresa och en spänd förväntan på vad som komma skall.

– Jag har äldre syskon som har gått där, så jag vet lite om hur det är, säger Emelie Andersson.

– Det ska bli spännande, men jag har hört av många som går där i dag att de saknar Ervalla, det är liksom skönare här och inte så stor skola, säger Viggo Evertsson.

Rykten om att det skulle vara stökigt har nått dem, men samtidigt är det ingen i kvartetten som tror att det alltid är så.

– Det kan kännas lite läskigt kanske. Här är det aldrig några stora grejer, bara mindre tjafs, säger Meeri Karlsson.

De anar att det är lugnare i Ervalla, men Robin Pettersson ser fram mot längre bussresa.

– Då får jag mer tid att lyssna på musik. Dessutom kommer vi känna folk i varje årskurs, de har ju gått här tidigare, säger Robin.

– Det blir ändå ett steg uppåt och att komma vidare i livet, säger Emelie.

Större frihet, tillgång till mobilerna på rasten och möjlighet att besöka Max på lunchen är några av de saker som kommer med att börja högstadiet i Lillån.

– Mer frihet helt enkelt, men också mer eget ansvar, säger Viggo.

De gillar att bo på landsbygden och de tycker att åren på skolan i Ervalla har varit helt okej.

– Här kan vi vara ute mycket, cykla till bryggan och vara i skogen, säger Meeri.

– Det är skönt att bo på landsbygden, det är lugnt och mer frihet, säger Viggo.

Fyra av sjätteklassarna i Garphyttan är Melissa Källström, Alex Thell, Ella Emilsson och Sixten Åberg. De har alla gått på Garphyttans skola sedan skolstarten, men i höst börjar de på Gumaeliusskolan.

– Lite läskigt är det faktiskt, man känner ju ingen av de andra och det är en stor skola. Men det ska bli spännande att lära känna nya vänner, säger Melissa.

– Det är kanske inte bästa grejen att bli yngst igen, men det ska bli kul med massa nya möjligheter och så är det ju ett tecken på att vi blir äldre, säger Alex.

Ella, som bor centralt i Garphyttan, kommer från och med i höst att behöva åka buss till skolan.

– Det känns jobbigt. Lite jobbigt att vara helt ny också, vi kanske blir utstirrade. Men det ska mest bli kul, få fler vänner och så. Jag har bara hört bra grejer om Gumaelius, förutom om skolmaten, säger hon.

– Det blir väl kul med sjuan, men jobbigt med bussen och lite läskigt ändå, fyller Sixten i.

Fördelarna med skola inne i stan finns ändå tycker gänget.

– Jag har många kompisar i stan och jag gillar att vara där. Det blir

Emelie Andersson, Meeri Karlsson, Robin Pettersson och Viggo Evertsson kommer i höst att åka buss till Lillån för att gå i högstadiet. De ser fram mot friheten, men förstår att det även kräver mer ansvar av dem också.

större frihet nu, säger Melissa som gillar att bo på landet, men inte när det luktar gödsel.

– Det är mindre läskigt att bo här på landet ändå, det är mysigt med djuren. Men inte lukten, fortsätter hon.

– Jag gillar att bo på landet och att ha nära till naturen och samhället är

inte så stort. Det känns bättre helt enkelt, det är mycket mer folk i stan, säger Alex.

– Det är större frihet här, det är kul att bo på landet, tycker Sixten.

– Det är inte så mycket trafik och tryggare här ute, säger Ella.

I höst börjar de och 19 klasskamrater högstadiet. ■

Gumaeliusskolan kommer att bli Garphyttesexorna Ella Emilsson, Melissa Källström, Sixten Åberg och Alex Thells nya skola när de börjar högstadiet i höst. Lite läskigt, men också spännande, tycker de.

Odenskolans vinst ska inspirera vidare

Förra året vann Odenskolan utmaningen Gå och cykla till skolan i Trafikkalendern. "Oväntat, men roligt" säger läraren Ulrica Glad.

I år är det 30-årsjubileum för Trafikkalendern, ett rikstäckande projekt som arbetar för bättre trafiksäkerhet i barnens närmiljö. Örebro kommun har sedan 2020 varit en aktiv kommun i Trafikkalendern där man vill pusha lite extra för vikten av att gå och cykla till skolan för de som har möjlighet. Förra året medverkade 1900 elever, en tydlig ökning från 2019 då 200 elever i kommunen var anmälda.

– Vi hoppas att fler kommer att vara med i år. Forskning visar att barn som går och cyklar till skolan har lättare att koncentrera sig under skoldagen. Det bidrar också till en trafiksäkrare miljö i skolans närområde. Trafikkalendern är ett roligt sätt att i skolan prata om trafiksituationer, säger Jessica Persson, trafikingenjör, Tekniska förvaltningen.

Utmaningen "Gå och cykla till skolan" har funnits i 15 år.

– Det är roligt att Odenskolan kammade hem det nationella priset "Bästa klass". Det visar att man kan vara en liten landsbygdsskola och ändå vara aktiv och ha chans att vinna, säger Jessica.

Ulrica Glad, lärare i den vinnande klassen på Odenskolan, berättar att det var ren slump att de valde att vara med.

– Klassen arbetade med trafik under SO-lektionerna och jag såg reklam på Facebook tror jag och tänkte att det kunde vara lämpligt. Klassen är väldigt tävlingsinriktad och de ville vara med! Vi stämde av varje morgon om hur barnen kommit till skolan och hur de skulle komma hem. Det blev en viktig del av dagen för oss och

barnen blev väldigt engagerade. Om vi pedagoger glömde att fråga så påminde de oss!

Resultatet blev att fler valde att gå eller cykla till

skolan och det håller i sig.

– Trafikkalendern och utmaningen är väldigt bra, och något som vi inte skulle ha gjort på egen hand. Vi kommer att ta med oss det till pedagogiken i framtiden. Allting blev väldigt lustfyllt och gjorde trafikarbetet mer relevant. Vi var ute i trafiken och tog in verkligheten. Utmaningen engagerade vissa elever mer än om det bara hade varit en vanlig lektion, menar Ulrica.

Sixten Olsson och Nellie Jakobsson, båda åtta år gamla, var med förra året.

– Det var jätteroligt, berättar Sixten som var en av de som cyklade till skolan och då fick sätta en grön prick i sin kalender.

– Jag blev chockad att vi vann, men det var kul att vara med för att vi fick testa en ny sak, säger Nellie.

Jessica Persson avslöjar en lokal nyhet för årets upplaga som kan uppmuntra fler skolor att vara med.

– Tekniska förvaltningen kommer i år att ge ett lokalt pris till den klass som presterar bäst i utmaningen i vår kommun. Vi tycker att det är superbra om vi kan få fler att gå eller cykla till skolan. ■

Jessica Persson

Foto: Privat

Ulrica Glad

Foto: Privat

Latorp får äventyrsbana

Ulrika Elisson, Eva Lindlöf, Judit Juhlin och Theo Bjurling har tillsammans varit med och förberett för äventyrsbanan som kommer att vara till glädje för många.

Tack vare ett stipendium på 5000 kronor från Hela Sverige ska leva i Örebro län, får nu barnen på fritids i Latorp en äventyrsbana.

– Vi är så klart jättegglade för det här, särskilt barnen, säger Ulrika Elisson, fritidsledare.

Det var Latorps byalags ordförande Ewa Overmeer som tipsade Ulrika och hennes kollegor att de kunde söka stipendiet som delas ut till utvecklingsgrupper som arrangerar aktiviteter för barn och ungdomar.

– Vi har ett jättebra samarbete med bylaget och vi var inte sena att haka på, säger Ulrika.

Barnen på fritids hade redan under hösten börjat skissa på en äventyrsbana och nu kom finansieringen som en trevlig bonus.

– Vi har fått diplom och tack vare stipendiet och Elims scoutverksamhet som hjälper oss med byggandet blir detta verklighet, säger Ulrika.

Vad exakt banan kommer att innehålla vet hon inte. Men barnen har önskat allt från repstegar och balansbräda till lianer och olika slags hinder. En av dem är Theo Bjurling, nio år, som varit med och röjt bland växtligheten.

– Det ska bli kul! Jag har sagt av träd och jag hoppas på att få ett träd som lutar uppåt som vi ska komma upp på med hjälp av rep, säger Theo.

– Jag hoppas på armgång! Jag tycker också att det här är kul, säger Judit Juhlin, åtta år.

Både Ulrika och hennes kollega Eva Lindlöf tror att de klarar sig på stipendiet.

– Dessutom har vi lite virke som vi kan använda. Barnen här i Latorp är väldigt aktiva, vi behöver sällan sätta i gång dem, säger Eva.

Äventyrsbanan kommer att placeras bara femtio meter från skolbyggnaden. ■

Föreningen lyfter ungas behov i samhällsdebatten

Unga på landsbygden är en liten ideell förening som verkar för att ”utmana den urbana normen”, förändra attityder och underlätta ungdomars organisering.

– Den urbana normen är så indoktrinerad att det är svårt att se den. Att ens drömmar och idéer inte får plats där man valt att bo. Unga ska inte behöva flytta från landsbygden, man ska kunna stanna och möjligheterna ska finnas där, berättar styrelseledamoten Samantha Ohlanders.

Hon är själv ett exempel på en ungdom från landsbygden, i det här fallet Järvsö i Hälsingland, som flyttat, men som nu är tillbaka.

– Jag har alltid vetat att jag skulle komma tillbaka till Järvsö och möjligheten har alltid funnits. Men om alla försvinner från en plats, försvinner även rösterna och då är det svårt att anpassa platsen utifrån deras behov.

Föreningen är rikstäckande, men i dagsläget finns inga representanter från Örebro län. Många av de frågor föreningen jobbar med är identiska över hela landet, andra är det inte.

– Det finns inte ”en” landsbygd i Sverige. Historia, geografi och demografi ger olika behov och förutsättningar. Landsbygderna mår dessutom olika bra. Men det finns ett gemensamt behov av att synas och märkas i samhällsdebatten och det är svårt med organiseringen för rösterna är olika. Men fler röster behövs för att behoven ska tas på allvar.

Historiskt har föreningen drivit en del stora projekt. Till exempel ett konstprojekt med unga konstnärer och kulturutövare på landsbygden. Det var åtta deltagare från hela Sverige som turnerade runt 2017. Smyckeskonstnärer, serietecknare, poeter och så vidare, och en musiker: Samantha.

Det var så hon gick med i föreningen och sedan hamnade i styrelsen.

I dag jobbar föreningen främst med samarbeten med andra som har idéer.

– De senaste åren har det kommit många förfrågningar om samarbeten eller önskningsom att få vårt perspektiv i olika frågor. Det är ett uppsving för landsbygden och inte minst att förstå ungas behov. Det är kul med tendenserna, men lite svårt att bära upp som en liten förening. ■

Samantha Ohlanders

Foto: Isabella Ståhl

Mer information

På ungapålandsbygden.se kan man hitta mer information och bli medlem.

Matilda följde drömmen om en egen gårdsbutik

Redan vid 15 års ålder fanns drömmen om en egen gårdsbutik hos Matilda Bolinder. Fem år senare slog portarna upp och besökarna styr nu mot Odenbacken.

Gårdsbutiker har blivit ett självklart inslag på landsbygdens karta de senaste åren. Viljan att handla småskaligt, närproducerat, och för den som är stadsbo att samtidigt få en utflykt från staden, lockar allt fler.

När Matilda Bolinder var 15 år började tankarna gro och längtan efter något eget växte sig allt starkare.

– Jag tyckte själv om att åka runt till gårdsbutiker och ville starta en som hade allt det jag älskade, säger Matilda som fyllde 21 tidigare i år.

Tyvärr fanns det de som inte trodde att hon skulle klara av det. Ord som

nådde Matilda på omvägar. Ord som sårade.

– Det kan räcka att en person säger så, för att du inte ska våga. Oftast är det äldre män som har de där åsikterna. Det resulterade i att jag inte berättade om mina planer för så många innan det var dags för öppning. Jag ville inte höra andras åsikter, jag ville värna om min egen målbild. Det har helt klart varit största utmaningen, att tro på mig själv och min idé. Att våga följa min dröm.

Att bli egen företagare har inte varit

främmande för Matilda. Hon är upp vuxen på gården i Via, Odenbacken, och här har hon sedan barnsben varit med och hjälpt till med grödorna.

– Pappa är potatisodlare och många kommer hit just för den. Pappa och mamma hade tankar om en gårdsbutik, men kom aldrig till skott. Och jag ville spara ihop till eget kapital innan jag drog i gång.

Där butiken i dag huserar var förr ett utrymme för mjölproduktion. Familjen Bolinder har nyttjat kvadraterna till förråd, så det var en hel del att städa och fixa med.

Matilda Bolinder tar bara in varor som hon själv skulle vilja köpa. Hon säger redan nej till produkter som inte passar in.

Att det ser välkommande ut vid entrén är viktigt och välsköta pelargoner fungerar alltid.

– Det var mjöl i hela taket och mycket att städa. Men det är ganska coolt ändå, det är mjöl från lång tid tillbaka.

2017 bestämde sig Matilda för att påbörja arbetet och varsamt renovera. Lokalen har tvättats, isolerats, fått ny panel och ny el har dragits.

– Panelen satte jag och en kompis dit på höstlovet.

Nya dörrar har monterats och taket är bytt. I stort sett allt har renoverats under tre års tid.

Premiären skedde i oktober förra året och Matilda fick en smärre chock över antalet besökare under öppningsdagen.

– Jag trodde att kanske 40 personer skulle hitta hit, men det blev betydligt fler än så. Under december hade jag 50 till 100 besökare per dag. Två dagar innan jul fick jag en beställning på 17 julkorgar och sammanlagt sålde jag 150 stycken. Det var tur att jag hade bunkrat med grejer, säger hon och skrattar.

Det blev minst sagt en rivstart och Matildas kundkrets är stor med besökare från både när och fjärran.

– Vår potatis drar! Den är helt klart en draghjäl. Många vill handla potatis direkt från producenten och det kan de ju göra här.

Utöver potatis, ägg, morötter, mjöl och annat ätbart säljer Matilda porslin och inredning.

– Jag har valt mitt sortiment utifrån vad jag själv vill ha. Nu börjar till och med producenter höra av sig och vill sälja, men jag är hård på vad jag tar in. Utmaningen med närproducerat är att jag själv måste hämta grejerna hos producenten, sånt tar tid.

Matilda älskar porslin och därför är den biten given i butiken.

– Jag skulle gärna utöka sortimentet. Jag har fått mycket inspiration från bland annat Formexmässan. Det är ett stort spann bland produkterna och det är det som lockar så många tror jag.

Trots att hon inte har haft öppet så länge finns redan drömmar om att bygga ut eller kanske öppna på fler ställen.

– Men nu ska jag landa i det här och se hur första året går. Jag hoppas att sommaren kommer att gå bra och jag tror att det är en fördel att det finns fler gårdsbutiker i närheten, då kan folk åka runt.

Matilda har en heltidstjänst som ekonom och därför har de ekonomiska bitarna med företaget inte varit ett problem.

– Det har så klart underlättat, att jag har kunskap om bokföring. Jag fixar det själv. Marknadsföringsbiten har främst skett via sociala medier.

– Jag försöker ta fina bilder som ska locka kunder och jag har haft lite tävlingar för att skapa intresse. Jag har även annonserat i olika tidningar.

I dag får Matilda bara höra hejarop. De positiva kommentarerna är många och butiken har redan ett gäng stammisar.

– Mitt mål i sommar är att få hit kunder även om det inte är säsong för vår potatis. På sikt skulle jag gärna odla grönsaker och sälja.

Matilda funderar på det här med att

Det är mycket jobb med egen gårdsbutik. Förutom att varor ständigt ska fyllas på, behöver golvet sopas regelbundet. Matilda är van att hugga i.

hon valde att satsa på sin dröm mitt i en pandemi.

– Jag tror att många hellre väljer att handla där det inte är trängsel och då blir gårdsbutiker ett bättre alternativ. Du kan handla ensam i lugn och ro, dessutom blir det ett trevligt utflyktsmål. ■

Lokala producenter och varor från lite längre bort trängs på hyllorna i butiken. Sortimentet kommer att växa, berättar Matilda.

Örebro kommuns naturvårdsenhet har många projekt i gång

– Här får vi en inblick i några av dem.

Vattenvårdsprojekt i Göljebäcken och Trolldalsbäcken

Just nu bedrivs flera vattenvårdsprojekt. I Kilsbergen, närmare bestämt i Göljebäcken och Trolldalsbäcken, arbetar man för att förbättra livsmiljön för arter som lever i vatten, till exempel bäcköring.

Förbättringen sker genom att kommunen tar bort vandringshinder, gamla dammar och regleringar, byter vägtrummor som ligger fel, lägger ut lekgrus, samt puttar tillbaka stenar i rensade sektioner där bäckarna tidigare ”rensats”. Syftet med åtgärderna är att förbättra livsmiljöer för arter som lever i vatten.

Enligt kommunens Vattenplan ska minst tio vandringshinder rivs innan 2023. Upplevelsemässigt blir det trevligare med porlande bäckar i stället för dammkonstruktioner. Kommunen tror också att det blir ett bättre och mer naturligt flöde i vattendragen.

Odlingsmarker i Latorp

Latorpsplatån är ett utpekade område som riksintresse för naturvård. Förra året påbörjades ett projekt, som gäller det kommunala reservatet Vinteråsen, där äldre odlingslandskap ska tas fram. De gamla odlingslandskapen är en mycket blommande miljö, rika på växt- och djurliv.

Kommunen har gjort flera markförvärv för att binda ihop det kommunala reservatet med det statligt ägda Latorps ängar och har nu avverkat granskog på gammal betesmark för att få tillbaka odlingsmarkerna. På ytan skapas även en ny damm eftersom det finns många groddjur i området, bland annat större vattensalamander. Den drygt tre hektar stora ytan kommer att skötas med hjälp av slåtter och betesdjur. Även ängsfröblandningar ska sås. Dessutom kommer man att ta hö från Latorps ängar så att det på så vis får fröa av sig naturligt i området.

Det hoppas man på sikt ska ge fina blommande marker, något som är till nytta för både växter och djur. För våra pollinerare, bin och humlor bland annat, är dessa miljöer livsviktiga. Området kommer att bli en trevlig miljö att uppleva för de som använder cykelbanan mot Garp-hyttan och för den som vill gå en liten slinga i de båda reservaten kommer det att vara möjligt.

Bokningsbara stugor i kommunens regi

I Kilsbergen finns det på fyra platser sammanlagt tolv stycken bokningsbara övernattningsstugor, allt i kommunens regi. Gårdsjötorp, Blankhult, Lockhyttan och Skrikarboda. De flesta stugorna ligger i ekoparken, som ägs av Sveaskog, och dessa går alltså att boka via kommunens hemsida. De små övernattningsstugorna ska locka till att fler ska våga ta sig ut i naturen på ett enklare sätt.

Stugorna är bekväma, men har ingen el. I stället får man elda i kaminen för värme. Det finns sängar, bord, stolar och utedass. Enkelt, men bekvämt. De flesta stugorna har två sängar. Tvåbäddarsstugorna kostar 300 kronor per natt, medan de lite större varierar i pris. Stugorna har blivit otroligt populära senaste tiden och vissa av placeringarna mer än andra. All information finns på kommunens hemsida.

Bildtävling med chans till fina priser

I år är det Friluftslivets år enligt en nationell satsning mellan Naturvårdsverket och Svenskt friluftsliv. Under hashtaggen **#luftenärfriörebro** på Instagram kan den som vill publicera friluftsbilder. Varje månad koras en lokal vinnare och när året är slut utses årets bild. Priser som kaffepanna och stormkök ligger i potten.

Betesmarker i Lockhyttan

I samarbete med Sveaskog genomför kommunen restaurering av betesmark och skogsbete i Lockhyttan. Det sker för att öka natur- och kulturvärdena i området. Satsningen görs för att få tillbaka det gamla jordbrukslandskapet som är väldigt artrikt. Här har man bra förutsättning att jobba med betesmarker och kommunen har egna betesdjur. Redan i dag är landskapet kring Lockhyttans gård häftigt och kommunen vill hålla landskapet öppet. Dessutom är det en fin flora i marken.

Tack vare ekonomiskt stöd från Jordbruksverket för restaurering, glesar man ur i trädskiktet. Det görs eftersom det behöver komma ner ljus på marken så att djuren kan beta. En yta kommer att vara skogsbete och en yta hagmark som restaureras till betesmark. Kommunen vill skapa marker med höga naturvärden.

I Kilsbergen har det tidigare funnits många små gårdar med betesdjur och nu vill man värna om de rester som finns kvar av de rika naturmiljöerna.

Björkön

Den 11 september kommer naturreservatet Björkön norr om Göksholm i Hjälmaran att invigas. Örebro kommun arbetar nu med förberedelserna. I samband med invigningen kommer gratis turbot att erbjudas från Naturens hus och under kommande fyra lördagar går subventionerade båtturer till ön.

Men redan nu kan de med egen båt besöka ön. På östra sidan av ön finns en iordningställd brygga för fritidsbåtar och turbot. I linje med skötselplanen för området och vissa önskemål kommer även en brygga för främst kajaker att anläggas på västra sidan av ön under året. Detta gör det lättare att nå ön från Mellanfjärden och det blir en rastplats i kvällssol.

På kommunens hemsida går det att följa utvecklingen av Björkön som även ingår i den mer övergripande strategin för Hjälmaran som du kan läsa mer om i detta nummer.

I dagsläget finns det inga planer på att bygga till exempel övernattningsstugor som går att hyra. Kommunen arbetar i stället med utveckling och förvaltning av redan genomförda investeringar och att successivt bygga ut leder, information och rastplatser i mindre skala.

Örebropratarna är tillbaka från studion i Hampetorp

I sommar får vi tio nya avsnitt av Örebropratarna. Premiäravsnittet släpps 5 juli.

Tanken om en lokal variant av Sommarpratarna hade funnits hos både Tomas Jennebo och K-G Eklom och när de delgav varandra sina tankar blev det bestämt. Sedan sommaren 2016 har lyssnarna kunnat ta del av historier från människor som varit verksamma i Örebro eller kanske bara landat en stund i området.

– Alla har nån form av koppling till Örebro, säger Tomas.

Intresset har varit stort från start och på senare år har presentationen av årets pratare blivit en snackis. Alltid fem män och fem kvinnor.

– Det är större förväntan nu. Man kanske tror att det börjar bli svårt att få fram namn, men det är snarare tvärtom. Listan bara växer, säger K-G.

De allra flesta spelar in sitt avsnitt i Jennebos studio i Hampetorp och lyssnarsiffrorna ökar stadigt.

– I dag är det en trend att lyssna överallt. I bilen, i hängmattan eller

under hundpromenaden. Det här formatet är alldeles lagom, säger Tomas.

Att studion ligger på landsbygden ger en extra dimension för den som sitter bakom micken. Vardagsmat för den som bor i området, men en utflykt för den som gästar.

– Det är ingen nackdel att vara på landet. Det fungerar alldeles utmärkt att driva företag på landsbygden. Det ska vara en självklarhet med bra uppkoppling, säger Tomas.

Det är lokala annonsörer som finansierar projektet, en del har varit med från start. Just finansieringen har varit en utmaning, men hittills har det gått bra.

– De sponsrar ett kulturprojekt, säger Tomas.

Örebropratarna är ett självklart inslag hos många och lyssnarskaran är bred.

– Oavsett ålder är det spännande att höra avsnitten. Vi har stor tillit till de som medverkar. Vi ger dem formen, men det är inte mallat på något vis, säger K-G.

Strax innan midsommar presenteras årets pratare, men redan nu kan Landsbygdsnytt avslöja att Eva Eastwood är en av dem.

– Det är en bra lista även i år och för varje pratare får vi nya idéer. Det är en sysselsättning året om att fundera på, säger K-G och skrattar nöjt.

Minnena genom åren är många och mötena med de tidigare Örebropratarna har lämnat tydliga spår hos duon.

– Jag får ståpås när jag tänker på Boris Renés öppningsord. Eller när Lisa Dahlkvist med egna ord berättar om straffen i VM. Det är ett episkt ögonblick, säger K-G.

– Det är en konst att vara personlig, men ändå hålla det allmängiltigt. Man kan känna igen sig i mångas berättelser. Örebro är summan av örebroarna, det är de som är staden. De här berättelserna är berättelserna om Örebro, säger Tomas.

– Det är vårt bidrag till att beskriva Örebro och det är viktigt, avslutar K-G. ■

Tomas Jennebo och K-G Eklom i Tomas studio i Hampetorp. Efter årets säsong kommer 70 personer ha medverkat i Örebropratarna. Avsnitten finns där poddar finns.

Gränsöverskridande projekt kring Hjälmar

”Hjälmarens framtida utveckling” är namnet på ett stort strategiarbete som initierats av Örebro kommun. Det övergripande syftet är att Hjälmar ska bli ett mer tillgängligt och attraktivt rekreationsområde för alla.

Gustav Axberg, projektledare, Stadsbyggnad Örebro kommun, berättar att projektet har tre huvudprojekt:

- Det första är att vi internt inom Örebro kommun ska ta fram en utvecklingsstrategi för Hjälmar där vår vilja och ambition ska formuleras. Här tittar vi på vilka platser som finns kring Hjälmar som har utvecklingspotential. Vi undersöker vad som behöver göras och förutsättningarna för att det ska bli genomförbart. Vi tittar också på sambanden och kommunikationen mellan platserna.

- Det andra projektet går ut på att utveckla en samverkansform med andra aktörer på och runt sjön. I första hand är syftet att knyta ihop de fem kommuner, tre länsstyrelser och tre regioner som omringar Hjälmar och skapa en gemensam målbild.

- Vi har pratat med de flesta och alla är positiva och vill vara med. Syftet är att formulera en gemensam utvecklingsstrategi, som inte kommer att vara lika konkret som vår egen interna. Mycket handlar om att hitta gemensamma nämnare och målbilder för vad vi vill kring besöksnäring, fiske och friluftsliv till exempel.

Är det någon av de andra kommunerna som påbörjat liknande arbete tidigare?

– Turistbyråerna har sedan flera år tillbaka haft en samverkan, vilket bland annat resulterat i hemsidan Visit Hjälmar. Tjänstemannamässigt är det ingen annan kommun som påbörjat något tidigare, och responsen som vi har fått är: ”Ja! Äntligen!”. Många har sett behoven men inte haft möjlighet att ta tag i det. Det är förstås olika förutsättningar på kommunal nivå. Alla har inte samma resurser att arbeta med utvecklingsfrågor, men de har blivit glada när vi har hört av oss.

I detta huvudprojekt kommer även privata markägare, näringsidkare och civilsamhället att så småningom kopplas på. Det tredje projektet gäller hur arbetet ska pågå efter projektets slut i juni 2023.

- Det ska förstås inte avstanna och bara bli en punktinsats. Vi behöver hitta ett sätt så att utvecklingsarbetet fortsätter.

Gustav Axberg
Foto: Privat

”Hjälmarens framtida utveckling” är just nu i uppstartsfasen. De initiala mötena och samtalen har hållits och mycket handlar just nu om planeringen framåt.

- Den preliminära tidsplanen är att den interna strategin ska vara klar och gå ut på remiss nu i höst och förhoppningsvis fastställas nästa vår. Sen är det rimligt att den gemensamma blir klar innan nästa sommar och fastställs till hösten 2022.

Att det är Örebro kommun som är drivande i Hjälmarens utveckling är inte så konstigt, menar Gustav.

- Hjälmar är viktig för Örebro och den ingår i en stor del av kommunen. Projektet kommer att visa det. Som kommun har vi mycket att bidra med. Det finns stor potential i Hjälmar när det gäller både turism och näringsliv. Det är också en maffig sjö när man kommer ut lite i den.

Har du någon egen favoritplats i eller kring Hjälmar?

- Jag tycker att det är väldigt fint på Vinön. Dimbobaden skulle jag vilja åka till, det har jag inte hunnit göra än. Bli det fint väder i sommar blir det absolut ett besök. Jag kommer överlag att hänga mer kring Hjälmar i framtiden. ■

De har satsat sig igenom pandemin

De vann Stora Landsbygdspriset förra året och den här säsongen ser lite annorlunda ut på grund av rådande läge. BlåBergen spa – bryggeri – event ligger definitivt inte på latsidan.

Allt började som lantbruk fast på ett annorlunda vis. Sedan 2004 driver Annika Hübbinette Sundström och Robert Sundström Närkes Kils-företaget som i dag har många olika grenar. Några av dem är spa, hamam, ölbryggeri, festlokal och senaste tillskottet – glamping. Det senare var något som Robert inte alls trodde på, men det visade sig vara helt fel.

– Vi köpte två tält förra säsongen för att testa, precis när pandemin drog i gång på allvar. Den har nämligen gjort att vi tvingats tänka nytt. Tälten bokades direkt så i år har vi sammanlagt fem stycken, säger Annika och ler nöjt mot Robert.

Glamping är en lyxigare variant av camping och något liknande finns inte på andra ställen i vårt område.

– Jag tror inte att vi hade satsat på det om det inte hade varit för pandemin, men vi var helt enkelt tvungna att hitta nya vägar, säger Annika.

När årets säsong drog i gång i maj var premiärhelgen fullbokad och paret ser att människors beteende förändrats i och med världsläget.

– Det är fler lokala besökare vilket så klart är jättekul. Vi tror att folk känner sig trygga här och överlag tittar mer åt det lokala. När semestern börjar blir det nog fler långväga besökare, säger Annika.

Robert Sundström är den som håller i ölprovningarna och intresset är stort.

Det småskaliga, att sköta sig mer eller mindre själv och slippa eventuell trängsel i city talar för landsbygdsföretags fördel.

– De behöver inte blanda sig med andra här och kan röra sig mer fritt, säger Robert.

– Vi har investerat mycket till den här säsongen, mest kring glampingen som krävde plattformar, grillar, spabad och så all inredning. Vi har dessutom gjort flisade stigar till tälten. Det är lite så vi jobbar, Annika ser inga hinder, medan jag vet hur mycket jobb som krävs. Men det är

en bra kombination även om vi har fått jobba väldigt hårt, fortsätter han.

Företaget har valt att satsa när det gäller sin marknadsföring. Att utveckla sig digitalt har blivit ett måste och man ser resultat.

– Vi har valt ett annat upplägg på Instagram och Facebook, helt enkelt satsat mer. Det har vi kunnat göra tack vare ett digitaliseringsstöd från regionen, berättar Annika.

Vinstpengarna från Stora Landsbygdspriset gick till att fira med personalen, och det som blev kvar

Foto: Pia Gyllin

har gått direkt in i årets investeringar.

– Under pandemin har vi lanserat vår öl lokalt på systembolagen. Tanken har funnits länge och när eventen uteblev fanns kapaciteten, säger Robert.

– Några av våra stora inkomstbitar har vi tappat helt och det har varit väldigt tufft. Därför har vi hittat nya sätt, säger Annika som under en period tog jobb inom hemtjänsten för att slippa säga upp personal.

– Solcellerna märker vi är helt rätt för oss. Vi producerar 50 000 kilowattimmar per år vilket täcker vår årsförbrukning. Jag tror att det just nu är en fördel att driva företag inom besöksnäringen på landsbygden, säger Robert.

– Nu har det äntligen börjat lätta och förhoppningsvis har vi lagt den tuffaste tiden bakom oss. Nu ser vi att vi har tänkt rätt, säger Annika. ■

Behandlingar av olika slag är en av företagets alla inriktningar. Här ser vi ett exempel på en hammabehandling.

Foto: Pia Gyllin

Det kommer bli bra!

Alltid mycket på gång i Odensbacken...

Projektet "Förnya Odensbacken" fortsätter att förändra i området och här får du som läser en liten uppdatering om vad som har skett senaste tiden och vad som är på gång. Landsbygdsnytt har pratat med en av de drivande krafterna, Magnus Lagergren.

Uppmuntrande vägs skyltar uppsatta

Bengt Bronner kom med idén att förgylla Odensbacken med flera olika vägs skyltar med uppmuntrande fraser. Något som spridit sig runt om i landet. Förnya Odensbacken sa ja direkt och nu finns det sex stycken skyltar uppsatta. "Det kommer bli bra!", "Ta det lugnt!" och "Heja HOIF!" är några exempel vad orsbor och besökare möts av. Skyltarna är mycket uppskattade och det har inkommit förslag på fler varianter. Magnus låter dock hälsa att sex stycken är alldeles lagom och att det inte får bli för många.

Ny utomhusscen på hjul

Just nu är man i full gång att bygga en utomhusscen på hjul. Detta görs i samarbete med mc-klubben Network som kommer att ha ansvaret för scenen som är till för föreningslivet i Odensbacken. Meningen är att föreningar ska kunna låna den för olika ändamål. Att det blev just Network MC som samarbetspartner förklarar Magnus med att föreningen har regelbundna arrangemang och därför passade det extra bra.

Cykel- och gångbanor har fått nytt grus

På sammanlagt tre etapper har man sett till att lägga nytt grus. På flera håll var de tidigare stråken ordentligt förstörda och bitvis väldigt kladdiga. Östra promenaden, Södra- och Norra kanalpromenaden har alla fått ett två meter brett grusbärlager. Ett initiativ som direkt blivit uppskattat av stråkens alla användare.

Adolfssons gamla lokaler får nytt liv

Det nystartade Östernärke Utveckling AB tar över Adolfssons gamla lokaler mer formellt till hösten. Magnus berättar att man inte är stressade, utan måna om att hitta rätt. Målet är att få till ett mer levande torg och mötesplats, ett behov de är säkra på finns. Saker är på gång och huset står inte tomt, bland annat är gymmet på väg in i lokalerna. Bolaget tror på bra samarbeten framåt och viktigast nu är att hitta rätt form. Landsbygdsnytt kommer garanterat att skriva mer om detta framöver.

Trivselvandringar i dina kvarter

I höst hoppas man att komma i gång med de trivselvandringar som länge stått på agendan. Vandringarna ska ske i de olika kvarteren och folk ska kunna träffas och grilla tillsammans. Samtidigt ska man se vad som går att förändra och på sina ställen ta in proffs för att återställa. I huvudsak handlar det om att ta hand om sitt kvarter och hur de boende kan utveckla det tillsammans. Förnya Odensbacken hoppas på nio tillfällen plus arbetsdagar där man kan hjälpa till att göra ordning, helt enkelt tar kvarteransvar för sin hemmaplan. Det ska bli trivsamt att bo och känna stolthet för sitt kvarter, det är viktigt.

Nybyggd padelbana i gång

HOIF har byggt en padelbana mitt inne på sitt område, alldeles intill parkeringen. Utomhusbanan är i gång och Magnus tycker personligen att den är trevlig att spela på. Banan bokas via Matchi.

Ny park på gång

Vid Industrivägen, i anslutning till cykelbron som går över kanalen, finns ett grönområde man vill lyfta. Där är det tänkt att bli grillplats och bänkar och pengar till det finns i projektet. Däremot har man sökt medel från Landsbygdsnämnden för att kunna renovera bryggan som används av många fiskare och kanotister, anlägga boulebana/isbana och uppställningsplats för utomhusscenen. Besked om det har ännu inte kommit.

...precis som på Vinön

Birgitta Åberg Andersson från Vinöns kultur- och hembygdsförening och Rikard Widlund från Sjöräddningssällskapet Hjälmarén berättar vad som hänt på Vinön sedan sist.

Nyrenoverade missionshuset åter öppet

Missionshuset på Vinön hade nyinviqning vid påsk. Takrenovering och nymålade väggar plus ny el har gett huset ett rejält lyft och Vinöns kultur- och hembygdsförening är nöjda med resultatet. När nytt vatten och avlopp kommer till Vinön kommer man att vilja bygga en handikappanpassad toalett i missionshuset. Det gör det enklare att hyra ut huset som ska fortsätta att vara ett levande kulturhus. Självklart ska kyrkan fortfarande finnas kvar som föreningens viktigaste hyresgäst. I samband med invigningen gav kyrkan föreningen ett elektriskt piano i present.

Almanacka föddes under pandemin

Vinöns kultur- och hembygdsförening har under pandemiåret funderat över hur de skulle kunna öka sina intäkter. Idén om en almanacka föddes och årets är den första. Den såldes strax innan jul och innehåller foton från Vinön som olika medlemmar bidragit med och det har varit idel glada tillrop. 2021 års almanacka gav föreningen ett tillskott på 8000 kronor och foton till nästa års upplaga har redan börjat komma in.

Ny räddningsbåt

Sjöräddningssällskapet har efter ett arv köpt ett antal nya båtar där en har placerats i Hjälmarén. Det är en korsning mellan en Buster och en vattenskotter och fördelen med båten är att den utan problem kan köras på grunt vatten, något det finns mycket av i Hjälmarén. Sjöräddningssällskapet Hjälmarén är glada och tacksamma för den nya båten som de kallar "en väldigt bra resurs". Sammanlagt finns det nu totalt tre båtar och en svävare tillgängliga.

Foto: Rikard Widlund

Ny laddstation vid Ica

Laddstationen vid Ica är skyltad, klar och i gång sedan en tid tillbaka. Laddstolpen är ett samarbete med butiken som drog fram el medan Odensbackens vägförening stod för resten. Det är en stolpe med två ladduttag, via Incharge på 22 kilowatt, som är monterad. Laddstolpen används redan och är uppskattad. Projektet har dock utrymme för ytterligare en laddstolpe och planerna på var i Odensbacken den kan passa bäst pågår. ■

Foto: Birgitta Åberg Andersson

Cyklar för uthyrning

Tack vare ekonomiskt bidrag på 75 000 kronor från Landsbygdsnämnden har Vinöns kultur- och hembygdsförening köpt in elva stycken hyrcyklar. Alla cyklar är utrustade med cykelkorg och det finns dessutom två barnsaddlar, en cykelkärra och cykelhjälmarna att hyra. Föreningen planerar även att köpa in en tandemcykel så att Vinön blir ännu mer tillgänglighetsanpassad. Det har dock dragit ut på tiden på grund av importkrångel i rådande pandemi. Cyklarna finns vid färjeläget och förbokas över telefon och betalas med Swish. Även vid Norra badet finns ett gäng cyklar för de som kommer med båt.

Stationshus

Det flytande stationshuset, som vi berättade om i förra årets sista nummer av Landsbygdsnytt, är nästan färdigt. Det återstår en del el- och vvs-jobb, samt möblering. En formell invigning är planerad att äga rum under hösten, när pandemin förhoppningsvis lagt sig lite mer.

Ny förening, Hjälmarens vänner

En ny förening har bildats: Hjälmarens vänner. Föreningen vill arbeta med många frågor som rör Hjälmarén. Bland annat turism, näringsliv, trafik och kultur. Det är inte en konkurrerande förening till Rädda Hjälmarén. Hjälmarens vänner ordförande heter Birgitta Åberg Andersson. Vi kommer att berätta mer om detta längre fram. ■

Utdelade bidrag

Mellan februari och april har Landsbygdsnämnden delat ut 505 127 kronor i bidrag till föreningar på landsbygden.

Bidrag till evenemang och utvecklingsprojekt:

Välkomst- och informations- skylt och fotokonst,

Stora Mellösa vägförening, 50 000 kronor.

Rustning av Kulturstigen,

Garphyttans industrimuseum, 33 500 kronor.

Ny gungställning till Klockhammars badplats,

Klockhammars samfällighetsförening, 32 500 kronor.

Ny gräsklippare, Kilsmo IK, 50 000 kronor.

Tryck av ny informationsfolder för bygden,

Närkes Kils församlingshem, 3127 kronor.

Bidrag till upprustning av allmänna samlingslokaler:

Upprustning och utbyggnad av klubbstuga,

Kolja byalag, 83 000 kronor.

Anslutning till fibernät,

Naturens teater, Rånneå, 25 000 kronor.

Byte av golvmattor i Viagården,

Vintrosa folketshus förening, 198 000 kronor.

Nya inventarier till upprustning av lokal,

Klockhammars samfällighetsförening 30 000 kronor.

Lands-
bygdens föreningar
har fått bidrag på
505 127
kronor under
våren.

LEADER-stöd

Du vet väl att du kan söka LEADER-stöd om du har en idé som du tror kan utveckla din bygd? Genom LEADER kombineras offentligt ekonomiskt stöd med egen privat medfinansiering, som kan utgöras av en oavlönad arbetsinsats eller pengar. Projektstödet kommer från EU och medfinansieras lokalt av Region Örebro län och de kommuner som ingår i området.

Sista inlämningsdatum

Sista inlämningsdatum för nästa ansökningsomgång för större projektansökningar är 16 augusti 2021. Omgången därefter har sista inlämningsdatum i oktober.

Ansökningar om Småprojektstöd har nästa inlämningsdatum 18 augusti 2021.

16/8

är sista inlämnings-
datum för större
ansökningar.

Den EU-programperiod vi nu är inne i har förlängts till 2022. Nu påbörjas arbetet med att ta fram ett program för LEADER Mellansjöländet 2023-2027.

Det senaste projektet från Landsbygdsnyttets område som beviljats stöd är en förstudie för att se vilka förutsättningar som finns för att skapa ett marknadstorg i Odensbacken. Detta drivs av Samverkarna i Östernärke

Mer information om LEADER och hur man söker stöd finns på mellansjolandet.se.

Bidrag till utvecklingsprojekt för landsbygden

Upprustning av samlingslokaler

Föreningar och ideella organisationer som är verksamma i, och äger eller förvaltar, fastighet på Örebro kommuns landsbygd kan ansöka om bidrag till att bevara och förbättra samlingslokaler, som används för lokal demokrati, sociala möten eller kulturaktiviteter.

Bidrag till utvecklingsprojekt

Bidraget ska stärka insatser som underlättar att bo och verka i en bygd. Det kan till exempel handla om att anordna aktiviteter för unga eller att skapa mötesplatser för olika målgrupper. Insatser av utvecklingskaraktär prioriteras.

Startbidrag för föreningar

För att stimulera och gynna föreningslivet på landsbygden är det möjligt att ansöka om startbidrag. Bidraget ska underlätta själva bildandet av föreningen, men också gå till utrustning som är nödvändig för verksamheten att komma i gång.

Evenemangsbidrag

Återkommande aktiviteter kan vara gynnsamma för landsbygdens utveckling. Syftet med bidragen är att främja existerande evenemang, men även att uppmuntra till nya för att på så sätt bidra till en levande landsbygd.

Läs mer på: orebro.se/landsbygdsutveckling